

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στην πρόταση Νόμου «περί τιμωρίας των Δημόσιων Ὄργάνων πού ἀσκοῦν σωματική ἢ ψυχολογική βία ἢ προσβάλλουν τήν τιμῆ ἢ τήν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια κρατουμένων».

Πρός τήν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων

Τὸ ἄρθρο 7 παρ. 2 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, προβλέπει : «Αἱ βιάσεις, οἰκότητες σωματική κάκωσις, βλάβη ὑγείας ἢ ἄσχησις ψυχολογικῆς βίας, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα προσβολὴ τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, ἀπαγορεύονται καὶ τιμωροῦνται ὡς νόμος ὁρίζει».

Παρά τὸ γεγονός ὅτι ἔχουν περάσει τρεῖς δλόκληρα χρόνια ἀπὸ τὴν ἰσχὺ τοῦ Συντάγματος 1975, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀναποκρίθηκε στὴ ρητὴ συνταγματικὴ ἐπιταγή, γιὰ νομοθετικὴ ρύθμισις τῆς τιμωρίας τῶν ὀργάνων τῆς πολιτείας πού ἀσκοῦν ψυχολογικὴ ἢ σωματικὴ βία ἢ προσβάλλουν τὴν τιμῆ ἢ τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια κρατουμένων. Ἡ ζοφερὴ ἐπιταγὴ τῆς δικτατορίας κατὰ τὴν ὁποία καταλύθηκε κάθε ἔννοια ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας καὶ ὁ ἄνθρωπος μεταβλήθηκε σὲ ἀντικείμενο κτηνώδους ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ βλασητισμοῦ, ἔπρεπε νὰ εἶχε ὁδηγήσει τὴν πολιτικὴ ἐξουσία σὲ ἄμεση κατοχύρωσις αὐτῶν τῶν πρωταρχικῶν ἀνθρώπινων ἀξιών, ἀπὸ κάθε αὐθαρεσία τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Τίποτε ὅμως δὲν δίδασκε τὴν Κυβέρνησις, μὲ ἀποτέλεσμα καὶ σήμερα νὰ σημειώνονται κρούσματα βλασητισμῶν, ψυχολογικῆς βίας καὶ ἄλλων ἀπράδεκτων μεθόδων σὲ βάρος τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος κρατουμένων.

Τὸ ἕλο θέμα εἶχε τεθεῖ σὲ εὐρύτερη βάση στὴν κοινοβουλευτικὴ ἀκρόμη ἐπιτροπὴ ἀναθεώρησης τοῦ Συντάγματος (πρακτικὰ β' ὑποεπιτροπῆς συνεδρίασις 27.2.75) μὲ σχετικὴ τροπολογία τοῦ ΠΑΣΟΚ, στὴν 2η παρ. τοῦ ἄρθρ. 7, τροπολογία ἢ ὁποία δὲν ἐγκρίθηκε καὶ εἶπε : «Τὰ βλασητιστήρια καὶ ἑποικὴ ἄλλη σωματικὴ κάκωσις βλάβη τῆς υγείας καὶ προσβολὴ τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, τιμωροῦνται ὅπως καθορίζει ὁ Νόμος. Οἱ ἐπιβαλλόμενες ποινὲς δὲν μετατρέπονται οὔτε χωρεῖ ἀναστολὴ ἢ διακοπὴ εἰς τὴν ἐκτέλεσίν τους γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο. Δημόσιοι ὑπάλληλοι πολιτικοί, στρατιωτικοί καὶ τῶν σωματῶν ἀσφαλείας, ἂν κριθοῦν ἔνοχοι ἀμετάκλητα βλασητιστηρίων ἢ ὑπέτροποι ἄλλων ἀπὸ τίς ἄνω πράξεις, ἀπεβάλλουν αὐτόματα κάθε ἐαυμό. ἀπομακρύνονται τῆς ὑπηρεσίας των καὶ στεροῦνται κάθε ἄλλης παροχῆς ἐκτὸς ἀπὸ τὴν σύνταξιν πού τυχόν δικαιούνται καὶ πού περιορίζεται ὁμοῦ στὸ ἀπόλυτο ἀπαραίτητο γιὰ τὴν συντήρησίν τους ποσό».

Ὁ βλασητισμὸς ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπο δὲν εἶναι καθόλου νέα μέθοδος ἐπιβολῆς. Τὸν συναντᾶμε ἀπὸ χιλιάδες χρόνια πρὶν μᾶλλον σήμερα σὲ παγκόσμια κλίμακα. Στὸ Σύνταγμα τῆς Ἐπιδόρου - Ἀστροῦς, προβλέπεται στὴν παράγραφο ΠΕ ἢ κατάργησις «διὰ παντός» τῶν βλασητιστηρίων. Τὸ ἄρθρο 18 τοῦ Συντάγματος τῆς Τροικίνας ἀπαγορεύει τὰ βλασητιστήρια. Ἀνάλογες διατάξεις ἔχουμε καὶ στὰ Συντάγματα 1844 (ἄρθρ. 13), 1864 (ἄρθρ. 18), 1911 (ἄρθρ. 18), 1927 (ἄρθρ. 17) καὶ 1952 (ἄρθρ. 18).

Στὴν ἐποχὴ μας γίνεται μιὰ συνεχῆς προσπάθεια γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐνθάρρυνσις τοῦ σεβασμοῦ στὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἕνα δηλαδή ἀπὸ τοὺς βασικοὺς σκοποὺς πού δικηρύσσει καὶ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Νέου τοῦ ΟΗΕ, πού περιλαμβάνεται καὶ στὴν Οἰκουμενικὴ Διακήρυξις τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ΟΗΕ τῆς 10.12.1948. Ἡ πρώτη αὐτῆ ὀργανωμένη προσπάθεια τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν ἀναμισθῆθητῆ ἐπηρεάσει σημαντικὰ ἄλλα ὄχι ὀλοκληρωτικὰ τὴν κατοχύρωσις καὶ προστασία τῶν ἀνθρώπινων δικαιωμάτων. Στὰ πλαίσια τῆς τεράστιας αὐτῆς ἐκστρατείας εἴχαμε, τὴ σύμβασιν τῆς Ρώμης τοῦ 1950 καὶ τὸ πρόσθετο πρωτόκολλο αὐτῆς τῶν Παρισίων τοῦ 1952, πού καὶ τὰ δυὸ κυρώθηκαν στὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τὸν Ν. 2329/1953 καὶ ἡ ὁποία σύμβασιν τῆς Ρώμης στὸ ἄρθρο 3 λέγει : «Οὐδεὶς ἐπιτρέπεται νὰ ὑποβληθῆ εἰς

βλασητισμὸν οὔτε εἰς ποινὰς ἢ μεταχειρίσιν ἀπὸ ἀνθρώπων ἢ ἐξουτελιστικὰς». Ἐπίσης εἴχαμε τὸ σύμφωνο ἀστικῶν καὶ πολιτικῶν Δικαιωμάτων (1966), τὸ προαιρετικὸ πρωτόκολλο τοῦ Διεθνoῦς Συμφώνου γιὰ τὰ ἀστικὰ καὶ πολιτικὰ Δικαιώματα (1966), τὴν Διακήρυξις τῆς Τεχεράνης (1968), καὶ τελευταία τὸ συνέδριον στὴ Γενεύη (1976) πού ἐργάσασαν τὰ Ἐνωμένα Ἐθνη μὲ θέμα «τὴ πρόληψιν τῶν ἐγκλημάτων καὶ ἡ μεταχειρίσις τῶν ἐγκλημάτων», στὸ ὁποῖο συνέδριον ἐγίνε πρόσκλησις σὲ ὅλες τίς χώρας νὰ παρουν μέτρα κατὰ τῶν βλασητισμῶν. Στὸ ἴδιον συνέδριον ἐπιχειρήθηκε καὶ ὁ ὁρισμὸς τοῦ βλασητισμοῦ πού ὁρίσθηκε ὡς «πράξις μὲν τὴν ὁποία ἕνας ὄξῦς πόνος, σωματικὸς ἢ ψυχικός, ἐπιβάλλεται σ' ἕνα πρόσωπο ἀπὸ ἕνα ὄργανο τῆς Δημόσιας Δύναμης ἢ μὲ προτροπὴν του, μὲ σκοπὸ ἰδιαιτέρα νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ αὐτὸ τὸ πρόσωπο ἢ κάποιον τρίτον, πληροφορίες ἢ ὁμολογίας ἢ νὰ τὸ τιμωρήσῃ γιὰ μιὰ πράξιν τὴν ὁποία ἔκανε ἢ εἶναι ὑποπτο ὅτι ἔκανε ἢ νὰ τὸ φοβίση ἢ νὰ φοβίση ἄλλα πρόσωπα».

Μὲ τὴν παρούσα πρόταση νόμου, πού καλεῖται ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεῖα νὰ ψηφίσει, πραγματοποιεῖται ἡ συνταγματικὴ ἐπιταγὴ, τοῦ ἄρθρου 7 παρ. 2 καὶ λαμβάνονται ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, γιὰ τὴν προστασία κάθε πολίτη ἀπὸ βλασητιστικὰς ἐνέργειαις δημοσίων ὀργάνων.

Ἡ πρόταση, στὴν ἀρχή, προβλέπει τὴν τιμωρία τῶν ὀργάνων τῆς Ἀρχῆς, πού ἀσκοῦν σωματικὴ ἢ ψυχολογικὴ βία ἢ χρησιμοποιοῦν μεθόδους καὶ μέσα σωματικοῦ βλασητισμοῦ ἢ πρόσκλησις ψυχικοῦ τρόμου κατὰ παντός πού περιῆλθε κατὰ ὁποιοδήποτε τρόπο στὴ δικαιοδοσίαν τους. Ἡ ἔννοια τῆς Ἀρχῆς, χρ. τιμοποιεῖται ὅπως ἀκριβῶς ἔχει καθιερωθεῖ στὸν Π.Κ. καὶ ἔχει γίνε δεκτὴ ἀπὸ τὴν πλούσια σχετικὴ νομολογία, ἰδιαιτέρη μνηεῖα γίνεταί στὴν ἔννοια τὴν στρατιωτικῆς Ἀρχῆς, εἰδικότερα στὸ ἄρθρο 5, στὸ ποιοὶ θεωροῦνται στρατιωτικοί, (παρόμοια διάταξις ὑπάρχει καὶ στὸν Στρατιωτικὸ Ποινικὸ Κώδικα). Κρίθηκε ἀπαραίτητο γιὰ νὰ μὴ ὑπάρξει καμμιά ἀμφοισβήτησις καὶ γιὰτὶ ἡ μικρὴ πείρα ἀπὸ τὴν διεθνῆ καὶ τὴν ἐλληνικὴν πραγματικότητα, διδάσκει ὅτι τὰ ὄργανα τὰ ὁποία κατὰ βάση διαπράττουν τίς προβλεπόμενες καὶ τιμωρούμενες πράξεις, εἶναι ὄργανα στρατιωτικὰ ὀργανωμένων σωματῶν.

Κρίθηκε ἀπαραίτητο νὰ προβλεθῆ ὁ σκοπὸς γιὰ τὸν ὁποῖο διαπράττονται οἱ προβλεπόμενες ἐνέργειαις. Ὁ σκοπὸς αὐτὸς περιλαμβάνεται στὸ ἄρθρο 1 παρ. 1 καὶ 3 παρ. 1 καὶ κατὰ βάση, ἀναφέρεται στὸ σκοπὸ πού περιλαμβάνεται στὸν ὁρισμὸ τοῦ βλασητισμοῦ πού δόθηκε στὸ συνέδριον τοῦ ΟΗΕ στὴ Γενεύη (1976) πού ἀναφέρθηκε παρὰπάνω. Προστέθηκε μὲ βάση τὴν ἐλληνικὴν, ἀλλὰ καὶ τὴ διεθνῆ πείρα, ἡ ἐκδικησις καὶ ἡ ὑποχρέωσις ἀποδοχῆς ἢ ἀποκήρυξις πολιτικοῦ σκοποῦ.

Εἰδικότερη ρύθμισις προβλέπεται στὶς περιπτώσεις πού οἱ παράνομες ἐνέργειαις τῶν ὀργάνων, προξενοῦν σωματικὴ κάκωσις ἢ βλάβη τῆς υγείας τοῦ κρατουμένου καὶ θάνατο.

Κρατούμενος θεωρεῖται αὐτὸς πού ἔχει ὑπαχθεῖ στὴ δικαιοδοσίαν τοῦ ὀργάνου γιὰ ὁποιοδήποτε λόγο, εἴτε δηλ. μὲ βάση διοικητικὴν πράξιν, εἴτε γιὰ ἐνέργειαις προβλεπόμεναι ἀπὸ τὸ νόμο εἴτε καὶ αὐθαίρετα.

Προβλέπεται ἐπίσης ἡ τιμωρία μὲ τίς ἴδιαις ποινῆς, παντός πού δικτάσσει τὴν τέλεσιν τῶν τιμωρουμένων πράξεων καὶ παντός συμμετόχου, κατὰ τίς διακρίσεις τοῦ ποινικοῦ δικαίου. Ἀκόμη προβλέπεται, ἡ μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 21 Π.Κ. περὶ προσταγῆς, γιὰτὶ γίνεταί δεκτὸ ὅτι καμμιά ποινικὴ ἢ ἄλλη διάταξις, δὲν πρέπει ν' ἀποκλείσει τὸν ἄδικον γιὰκρίτερα πράξις βλασητισμοῦ, γιὰτὶ θεωρεῖται ἐπικρατέστερο τὸ καθῆκον κάθε ὀργάνου στὸ σεβασμὸ τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας καὶ ὑπόστασις παντός, ἀπὸ ὁποιοδήποτε εἰδικὸ καθῆκον πού ἐπιτάσσει μιὰ προσταγὴ.

Στὸ 2ο ἄρθρο καὶ μὲ βάση πάντοτε τὴν ἐλληνικὴν καὶ διεθνῆ πείρα, γίνεταί ἀναφορὰ στὶς περιπτώσεις, πού ἰδιαιτέρα θεωροῦνται ὡς μέθοδοι καὶ μέσα ψυχολογικῆς βίας, ἢ πρόσκλησις ψυχικοῦ τρόμου. Σ' αὐτὰς περιλαμβάνονται ο

παντός είδους απειλές κατά της υγείας της σωματικής ακεραιότητας ή της ζωής του κρατουμένου ή των οικείων αυτού. Η έννοια των οικείων, λαμβάνεται από τον Ποινικό Κώδικα. Ιδιαίτερη περίπτωση, αποτελεί ή στέργση, ύπνου, τροφής, νερού και θεραπευτικής αγωγής, όπως ξεπερνά τις δυνατότητες άντοχής του μέσου ανθρώπου ή του κρατουμένου. Δίνεται δηλ. εδώ ή δυνατότητα να εξετασθεί σε κάθε περίπτωση, εάν ή κατηγορούμενη ενέργεια υπερβαίνει και ή δυνατότητα του συγκεκριμένου κρατουμένου, ώστε να μη δημιουργηθούν και προβλήματα έμμηνης ή δικονομικά.

Ιδιαίτερη μνεία στο σημείο αυτό, γίνεται για τις σύγχρονες μεθόδους βασανισμού, ή χρήση δηλ. χημικών, ναρκωτικών ή άλλων ουσιών, που μειώνουν την ανθρώπινη θέληση κι αντίσταση ή παράγουν ψευδείς παραστάσεις, με αποτέλεσμα να εξαφανίζονται την προσωπικότητα του κρατουμένου και να τον έξουθενώσουν ψυχικά.

Στο άρθρο 3 προβλέπεται ή προσβολή της τιμής και της αξιοπρέπειας του κρατουμένου. Η έννοια της τιμής, χρησιμοποιείται με την ίδια ευρύτητα της τιμής του άρθρου 361 Π.Κ., που περιλαμβάνει και την τιμή και την υπόληψη του κρατουμένου.

Στο άρθρο αυτό, προβλέπεται, επίσης, ή τιμωρία παντός που διάτασσει την τέλεση των τιμωρουμένων πράξεων και παντός συμμετόχου. Ακόμη, προβλέπεται ή μη εφαρμογή της διάταξης περί πρόσταγής του άρθρ. 21 Π.Κ. και για τις περιπτώσεις που θα έχουμε ελαττωμένη ποινή, λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων, προβλέπεται ή μη άναστολή και ή μη μετατροπή της ποινής καθώς και ή μη άνασταλτική δύναμη της έφεσης, σε κάθε περίπτωση. Με τέτοια ρύθμιση, πιστεύεται ότι θ' άποφευχθ ή τέλεση των τιμωρουμένων πράξεων από τα δημόσια όργανα, τα όποια άναλογίζόμενα, τουλάχιστον, το ύψος των ποινών, θ' απέχουν από την διάπραξη των τιμωρουμένων πράξεων. Στο ίδιο άρθρο, όπου ή πράξη είναι πλημμέλημα, προβλέπεται σαν υποχρεωτική ή προφυλάκιση, αν υπάρχουν σοβαρές ένδειξεις ένοχής του κατηγορουμένου. Η δίωξη γίνεται κατ' έγκληση, γιατί σ' αντιδιαστολή προς το άρθρ. 1, εδώ ή προσβολή της τιμής άφορά κατ' ευθεία στον κρατούμενο, ή δέ ποινική άξιωση της πολιτείας, υποχωρεί μπροστά στην άνάλογη έπιθυμία του κρατουμένου.

Στο άρθρ. 4, γίνεται άναφορά στις περιπτώσεις που ιδιαίτερα θεωρούνται ότι προσβάλλουν την τιμή του κρατουμένου, κάτι δηλ. άνάλογα, νομοτεχνικά, προς το άρθρο 2.

Στο άρθρ. 6, προβλέπονται δικονομικά θέματα. Κύρια σκέψη είναι ότι για να ίκαντοποιηθ ή δημόσιο αίσθημα και να προστατευθ ή δημόσιο συμφέρο πρέπει ή εκδίκαση των άδικημάτων, να γίνεται το ταχύτερο δυνατό. χωρίς βάσανα να παραβιάζονται και τα δικαιώματα του κατηγορουμένου. Έτσι, σε άδικήματα του παρόντος νόμου διατάσσεται μόνο και πάντοτε ταχτική άνάκριση, ή οποία τελειώνει σε 20 μέρες. Από το τέλος της άνάκρισης, μέχρι την εκδίκαση της ύπόθεσης, προβλέπεται άνώτατο όριο 2 μηνών, μέσα στο όποιο θα εκδικασθούν και τυχόν έφέσεις κατά του βουλευμάτος που θα εκδοθ ή. Για να περιοριστούν δικονομικές δυνατότητες παράτασης της προδικασίας, προβλέπεται ή μη άσκηση προσφυγής κατά του κλητηρίου θεσπίσματος και ή μη άσκηση άναίρεσης κατά βουλευμάτων. Κάτω από το ίδιο πνεύμα προβλέπεται και ή εκδίκαση της ύπόθεσης σε δεύτερο βαθμό, μέσα σε 3 μήνες από την άσκηση της έφεσης.

Για το άπρόσκοπτο της άνάκρισης, προβλέπεται στο άρθρ. 7, ή δυνατότητα προσωρινής άπόλυσης του κατηγορουμένου, μόνο μετά ένα μήνα από την προφυλάκιση.

Πέρα από τις κύριες ποινές, που άναφέρθηκαν, στο άρθρο 8 προβλέπεται και ή παρεπόμενη ποινή της στέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου που θα καταδικασθ ή. Αυτό γίνεται γιατί ή διάπραξη των έγκλημάτων του παρόντος νόμου, άναμφισβήτητα μειώνει την υπόληψη του δράστη, ό όποιος, έτσι, στερείται του άπαραίτητου

αυτού προσόντος, για την εκπλήρωση δημοσίων λειτουργιών και της εξάσκησης των ύψιστων δικαιωμάτων του πολίτη.

Στο άρθρο 9, προβλέπεται, ή διαθεσιμότητα του ύπαλληλου-κατηγορουμένου, σε περίπτωση προφυλάκισης και ύστερα από την ήρηση, της νόμιμης διαδικασίας, σε περίπτωση καταδίκων, ή όριστική του άπόλυση από την ύπηρεσία και ή όριστικός του άποκλεισμός από οποιαδήποτε κρατική ύπηρεσία.

Είναι προφανές ότι με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ή πολιτεία καταδικάζει άυστηρότατα τον βασανισμό ανθρώπου από άνθρωπο, για όποιοδήποτε σκοπό, προβλέπει δέ, για κάθε παράβαση, ποινές, που είναι ίκανές ν' άποτρέψουν στην τέλεση των προβλεπομένων και τιμωρουμένων άδικημάτων.

Αθήνα 24.6.1978

Οι Προτεινόντες Βουλευτές

Παναγιώτης Ν. Κρητικός, Έλευθέριος Βερυβάκης, Αμαλία Φλέμιγκ, Στάθης Γιώτας, Ξενοφ. Πελοποννήσιος, Σπύρος Πλασκοβίτης, Νίκ. Αθανασόπουλος.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Περί τιμωρίας των Δημοσίων Όργάνων που άσχοϋν σωματική ή ψυχολογική βία ή προσβάλλουν την τιμή ή την ανθρώπινη αξιοπρέπεια κρατουμένου.

Άρθρο 1.

1. Κάθε όργανο της Αρχής και ιδιαίτερα της Στρατιωτικής Αρχής που άσκει σωματική ή ψυχολογική βία, ή χρησιμοποιεί μεθόδους και μέσα σωματικού ή ψυχικού βασανισμού, ή πρόκληση ψυχικού τρόμου, κατά παντός άτόμου που περιήλθε κατά όποιοδήποτε τρόπο στη δικαιοδοσία του, με σκοπό ιδιαίτερα ν' άποσπάσει από αυτό ή από τρίτο πληροφορίες ή όμολογία για μι ά πράξη, που έκανε ή είναι ύποπτο ότι έκανε ή να το εκφοβίσει ή να εκφοβίσει άλλα πρόσωπα ή να το εκδικηθ ή να εκδικηθ ή άλλα πρόσωπα ή να το υποχρεώσει στην άποδοχή ή άποκήρυξη ιδεολογίας ή πολιτικού σκοπού που έχει ή άποδέχεται αυτό, τιμωρείται με κάθειρξη.

2. Εάν ή πράξη της προηγούμενης παραγράφου, προξένησε σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του κρατούμενου, επιβάλλεται πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον 6 έτων.

3. Εάν ή σωματική βλάβη είχε σαν έπακόλουθο βαρεία πάθηση του σώματος ή της διάνοιας του κρατουμένου επιβάλλεται πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον 10 έτων. Η παράγραφος 2 του άρθρ. 310 Π.Κ. έχει εν προκειμένω έφαρμογή.

4. Εάν ή σωματική βλάβη είχε σαν έπακόλουθο το θάνατο του κρατουμένου, επιβάλλεται ή ποινή της ισόβιας κάθειρξης.

5. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και αυτός, που διάτασσει την τέλεση των πράξεων της παραγράφου 1 και ό καθ' όιονδήποτε τρόπο συμμετοχος.

6. Το άρθρο 21 Π.Κ. δέν έχει εφαρμογή στο έγκλημα της παραγρ. 1 του παρόντος.

7. Η ποινική δίωξη άσκείται άυτεπάγγελτα από την Εισαγγελική Αρχή.

Άρθρο 2.

1. Μέθοδοι και μέσα ψυχολογικής βίας, ψυχικού βασανισμού, ή πρόκλησης ψυχικού τρόμου, θεωρούνται ιδιαίτερα οι απειλές κατά της υγείας, της σωματικής ακεραιότητας ή της ζωής του κρατουμένου ή των οικείων του, ή στέργση, ύπνου, τροφής νερού ή θεραπευτικής αγωγής, έφ' όσον υπερβαίνει την δυνατότητα άντοχής του μέσου ανθρώπου ή του κρατουμένου μειωμένης άντοχής, όταν αυτή είναι γνωστή στον δράστη, όπως και ή χρήση χημικών, ναρκωτικών ή άλλων ουσιών, πρόσφρων στη μείωση της ανθρώπινης θέ-